

Sint Maarten

Jaarlijkse **folkloristische** viering door kinderen van de 11e november. Zij lopen dan in de vooravond met lichtjes (thans lampions) langs de huizen, bedelend om snoepgoed. De viering geschiedt in Noord-Holland in het bijzonder in de Zaanstreek, maar ook in West-Friesland, op Wieringen en in Alkmaar en omstreken. In Groningen (Stad en Lande) en in veel Friese dorpen wordt ook Sinter Maarten gevierd, in Friesland luidt de naam Sunte Mertensrinnen. Vroeger was de viering algemeen verspreid.

Het Sint Maartensfeest is in de plaats gekomen van een oud Germaans herfstfeest, met dankoffers voor de oogst aan Wodan. De germanen gingen met fakkels over de lege akkers, waarna grote (offer)vuren werden gestookt. In sommige Friese dorpen, maar ook bijvoorbeeld (tot het einde van de 19e eeuw) in Zandvoort worden of werden nog brandstapels opgericht. De vuren dienden tevens als wering van boze geesten. Aangezien het feest midden in de slachttijd viel hadden ze een functie als offervuren, waarbij vruchtbaarheid werd 'afgesmeekt' voor de periode na de komende winter. De kerk heeft getracht de 'heidense' viering in de middeleeuwen van een christelijke inhoud te voorzien door in de plaats van de Wodan-verering de legende van Sint Martinus te schuiven. Martinus, bisschop van Tours (316-397) Was bekeerder van de germaanse stam der Franken. In Nederland zijn ongeveer 40 kerken aan hem gewijd, in België 400. De legende luidt dat Martinus in Amiens zijn mantel deelde met een bedelaar.

Door kerk en overheid is de oorspronkelijke viering met fakkels en vuren tot in de 18e eeuw verboden en bestraft. Een late herinnering aan de Wodan-verering was (in sommige streken) het gebruik Sint Maarten te plaatsen op een wit paard (vergelijk de Sinterklaasviering met de daarbij behorende traditie van de schimmel). In de germaanse vruchtbaarheidscultus bewoog Wodan zich doorgaans voort op zijn witte, gevleugelde paard, Sleipnir. In het verleden zijn allerlei gebruiken, van plaats tot plaats verschillend, aan de oud-germaanse viering verbonden geweest.

Het huidige Sint-Maartenfeest, uitsluitend voor kinderen, is daarvan nog slechts een fletse afspiegeling. Het aantal kinderen dat in de Zaanstreek langs de deuren trekt, neemt nog voortdurend af. De tegenwoordige lampions kwamen in de plaats van de fakkels en later uitgeholde rapen waarin een kaars was geplaatst. In de eerste helft van de 20e eeuw waren er ook vele 'kistjes' , sigarenkistjes met daarin een brandende kaars; ze waren met behulp van een figuurzaag en/of boor van kunstige, licht doorlatende figuren en voorstellingen voorzien.

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=sint_maarten

Last update: **2020/09/07 12:08**